

ЗГАДУЮЧИ МИНУЛЕ, ВПЕРЕД У МАЙБУТНЄ!

(Спогади про зустріч з академіком П.М.Василенком)

у науці. А як ви дивитесь, якщо готувати у вузі за спеціальністю агроінженер?»

А 31 січня було зроблено повідомлення доктора технічних наук С.А.Алферова на пленарному засіданні у Великому залі Технологічного музею (де свого часу виступали Тимирязєв, Луначарський, Маяковський!) про те, що заслуговує на увагу доповідь кандидата сільгоспнаук Ковтуна з питань інженерної агрономії та фітотехнології.

Успіх, злет, приємно, але... ненадовго.

Через добу директор інституту (УкрНДІСГОМ) востребував мене із конференції. Анонімка! Дехто «підключись» про інститут та його кадри вихлюпнув шаплик грязюки, найбільший жмут якої в основному на мене.

Користуючись службовим становищем (зав.

Коли я почав працювати за сумісництвом в учбовому інституті (ХІМЕСГ) на кафедрі агрономії, то подарував книжечку ректору Т.П.Євсюкову. Тоді він запропонував мені створити учбову дисципліну «Інженерна агрономія», яку я почав викладати першому курсу механіків. Це вже були 90-і роки минулого століття. Своїми новаціями я не сподобався на кафедрі агрономії, і мене «витиснули», мотивуючи це скороченням штатів (я працював на 0,25 ставки).

Дякувати розумінню ректорату, вже тоді університету — Д.І.Мазоренку і Л.М.Тіщенку — я став професором кафедри Експлуатації машинно-тракторного парку, де мене доброзичливо зустрів колектив. На базі теоретичних основ інженерної агрономії разом з Д.І.Мазоренком, В.І.Пастуховим і П.А.-Джолосом було створено нову учбову спецдисципліну «Агрокваліметрія», присвячену проблемам якості роботи сільгоспмашин, починаючи від їх створення, виробництва до застосування в господарствах.

У теоретичній частині «Агрокваліметрії» викладені ті положення інженерної агрономії і фітотехнології, які були виголошені мною 30 років тому і схвалені академіком П.М.Василенком. А сьогодні я маю честь працювати в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка!

Поглиблюючи проблеми інженерної агрономії, агрокваліметрії, зокрема питання технологічних рівнів, зараз мною розробляється нова методологія наукових досліджень з проблем теорії рівнів. Цей, можливо новий напрямок в науці, я назвав «Рівністика», яка, на мою думку, має перспективу, майбутнє. Першу лекцію на цю тему передбачається прочитати в цьому році для групи з підготовки магістрів 5-го курсу механіко-технологічного факультету нашого університету, як для майбутніх науковців.

Отже, мій девіз сьогодні: «Згадуючи минуле, вперед у майбутнє!»

Бажаючи фіксувати і аналізувати свої кроки на науковій ниві, я свого часу започаткував щоденник. Але в зв'язку з тим, що вів його не щодня, то перейменував у «нешоденник». З 1971 року до сьогодні в нещоденнику записано 16 подій, які, на мою думку, є своєрідними бакенами мого наукового річища.

Якось гортаючи свої записи, згадуючи минуле, я натрапив на цікавий день від 19 лютого 1978 року, названий мною «Ознаки незвіданого шляху». Викладаю уривок дослівно.

«Успіх! Коли у людини все добре, вона каже, що це ненадовго, тому що так не буває, щоб не було погано...

Мене дуже похвалили маститі вчені, хоч я і не очікував. 30 січня був мій виступ на секції 20-ї всесоюзної наукової конференції із сучасних проблем землеробської механіки, присвяченій 110-й річниці з дня народження академіка В.П. Горячкина, що відбувалася в Москві, де мною вперше було публічно заявлено про новий напрямок в науці — інженерну агрономію. Академік П.М.Василенко, коментуючи мою доповідь, сказав: «З чим чорт не шуткує, а, можливо, це дійсно новий напрямок

відділом, секретар парторганізації) Ковтун пише книжки, направляє всю роботу відділу на свою докторську дисертацію і займається питаннями, не пов'язаними з сільгоспмашинобудуванням — так в загальних рисах було написано в анонімному листі на адресу обласного народного контролю.

Прийшлося принизливо пояснювати перевіряючому анонімку, що таке інженерна агрономія і чим відрізняються її питання від існуючих дисциплін. І треба сказати, що це не так просто в популярній формі пояснити і захистити свій напрямок (маленьку стежинку) в науці. Для цього повинна бути велика впевненість у своїй правоті, сміливість своя і бажано друзів поряд, а головне, мабуть, не зупинятися. Як в атаці, на спині ворога увірватися в його останню оборонну траншею...

І тільки через 10 років після цих подій мені вдалося видати книжечку «Інженерна агрономія» (Київ: Урожай, 1988), захистити докторську дисертацію на цю тему, хоча назву і зміст дисертаційної роботи через опір противників новизни прийшлося змінити і скоротити...

Ю.І. Ковтун,
професор, доктор с.-г. наук